

ستاره دنباله دار سینمای ایران

یاسر سماوات - چه کسی می‌تواند بازی بی‌بدیل او را در نقش «زینال بندری» قاجاقچی بی‌رحم و مرتد و البته دگرگون شده «تاراج» به کارگردانی ایرج قادری را فراموش کند؟ نقشی ماندگار که نه سیاه سیاه بوده، نه سپید سپید. «زینال بندری» در یاد همه آن‌ها که در دهه ۱۳۶۰ یک هفته انتظار می‌کشیدند تا بعد از ظهر جمعه یک فیلم سینمایی ببینند، جاودان می‌ماند. جمشید هاشم‌پور در آستانه ۸۰ سالگی به یقین یکی از فراموش نشدنی‌ترین هنرپیشگان سینمای ایران است. فرزند سومین روز بهار ۱۳۲۳ در خیابان سلسبیل تهران، با پدر و مادری که اصالتاً دریایی بودند، هاشم‌پور در آوان نوجوانی به فراگیری فنون ورزش‌های رزمی پرداخت و همین زمینه‌ای بود برای درخشش او در نقش‌های غالباً آکنشی که حتی بعد از انقلاب به اواسط دهه می‌شد، جمشید هاشم‌پور در ۲۴ سالگی با کمک یکی از دوستانش به سلوونل خاجیکیان، بزرگ‌مرد سینمای ایران معرفی می‌شود تا نقش کوتاهی در فیلم «جهنم سفید» داشته باشد. بازی در «جنجال بول» کاری از پرویز خطیبی و «ایوانه» به کارگردانی زنده‌نماد منوچهر نوذری، دیگر کارهای ابتدایی هاشم‌پور بودند. با وجود استعداد زیادی که داشت، از ۱۳۵۰ مدتی سینما را کنار گذاشت. البته به گفته خودش ممنوع‌الفعالیت شد. ۱۰ سال بعد در ۱۳۶۰ و پس از انقلاب اسلامی، به دعوت مسعود کیمیایی برای بازی در فیلم «خط قرمز» بر اساس فیلمنامه «شب سمور» بهرام بیضایی لیبیک گفت. هر چند پیش از بازی در این فیلم به کیمیایی گفته بود مدت‌هاست از سینما دور مانده ولی کارگردان «خط قرمز» اصرار داشت که نقش یکی از مأمورهای امنیتی آن فیلم را به هاشم‌پور بدهد. فیلم «خط قرمز» توقیف شد اما به هر ترتیب هاشم‌پور دوباره به سینما برگشته بود و پس از پایان کارش در فیلم کیمیایی، در فیلم «فرمان» ساخته کوبال مشکلات، کنار سعید راد به نقش آفرینی پرداخت. پس از این کار نقش ماندگار «زینال بندری» در «تاراج» ایرج قادری را بازی کرد. به بازی تحسین شده هاشم‌پور کنار بهزاد جوانبخش او را تا حد یک ستاره در سینمای ایران مطرح کرد. همان سال در فیلم درخشان و بلندگار «عقاب‌ها» ساخته ساموئل خاچیکیان نیز هنرنمایی کرد. هر چند در این فیلم ایرج نظار یان صدابینشی نقش او را بر عهده داشت. جمشید هاشم‌پور با سری تراشیده تبدیل به ستاره دهه‌های ۶۰ و ۷۰ سینمای ایران و شخصیتی خاص در این سینما شد. روزهای خوش هاشم‌پور در میانه دهه ۱۳۶۰ دوام زیادی نداشت. شایعه ممنوع‌الفعالیت شدن او در سینمای ایران پخش شده بود. با این شایعه سلوونل خاجیکیان در تولید فیلم «یوز پلنگ» تعجیل می‌کند و به سرعت سکانس‌های بازی هاشم‌پور را در این فیلم بلندگار ثبت و ضبط می‌شوند. «یوز پلنگ» که از نفس می‌افتد، جمشید هاشم‌پور ممنوع‌الفعالیت می‌شود. سی و چند سال بعد هاشم‌پور درباره این اتفاق می‌گوید: «من اقدامی نکردم و حتی ارشاد هم ترفتم که ببینم اصلاح‌چرا ممنوع شدم یا درخواست بدهم ممنوع لکاری ام را لغو کنند. حتی کسی به من خبر نداده ممنوع الکار شده‌ام. آن موقع کارگردان‌ها و تهیه‌کننده‌ها نیست باز دیگر نشان‌رانی بر نندار شاد و به آن‌ها می‌گفتند هاشم‌پور فعالیت می‌تواند کار کند. دلیل خاصی نداشتند فقط گفتند ایشان خیلی دارد پرواز می‌کند و مطرح می‌شود. سه سال ولندی بعد ما روزهای باشکوه هاشم‌پور با «روز باشکوه» کیلوش عباری دوباره از راه می‌رسند. او درباره بازگشت دوباره‌اش هم می‌گوید: «نقشی در «روز باشکوه» بود که در سینمای ایران عباری نتوانست بازیگری را پیدا کند که آناتومی و فرم بدنش به آن کارا کتر بخورد. نقش نماینده لشر ف در یکی از استانها بود که باید خیلی لیهت می‌داشت. بعد عباری رفت ارشاد و با مسئولان صحبت کرد که چنین پرسونازی دارم و بازیگری که مدنظر منم بلشد نمی‌توانم پیدا کنم. شما هم بس کنید. ایشان به اندازه کافی متنبه شده است سه سال و چهار ماه برایش بس است. اول گفتند یک ماه دیگر، ۲۰ روز دیگر و خلاصه عباری آن قدر اصرار کرد تا بالاخره ممنوع‌الکاری مرا برداشتند.» به این ترتیب جمشید آریاسال ۱۳۶۷ دوباره به دنیای سینمای ایران وارد می‌شود. یک سال بعد در فیلم «مادر» حضور درخشان داشت. گویش زیبای فارسی-عربی او در نقش «جمال» این فیلم نیز ستودنی بود. «بر ده آخر» واروژ کریم‌مسیحی، «عشق و مرگ» محمدرضا اعلامی و «دلشدگان» علی حاتمی هم مجال هنرنمایی هاشم‌پور بودند. بازی در «هیوا» به کارگردانی رسول ملاقلی‌پور برای او دیپلم افتخار هفدهمین جشنواره فیلم فجر را به ارمغان آورد. اما دو دهه بعد و سال ۱۳۹۶ جمشید هاشم‌پور برای بازی در نقش «خریدار نوزاد» فیلم «دار کوب» ساخته بهروز شعبانی سیمیرغ باورین بهترین بازیگر مکمل نقش مرد سی و ششمین دوره جشنواره فیلم فجر را به خود اختصاص داد. هاشم‌پور ۴ بار برای بازی در فیلم‌های «آخرین بندر»، «عشق و مرگ»، «استشهادی برای خدا» و «واکنش پنجم» کاندیدای دریافت سیمیرغ باورین بهترین بازیگر نقش اول مرد هم شد. سال ۱۳۹۵ تندیس حافظ یک عمر فعالیت هنری را از شانزدهمین جشن دنیای تصویر به خانه برد. هاشم‌پور از معدود بازیگران سینمای ایران است که فعالیت‌تی در تئاتر نداشته است. حضور در سریال «آقازاده» و نقشی که به «پدرخوانده» پهلومی زنده‌مردم از آخرین هنرمندی‌های اوست.

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری وصف صبا
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی

www.rooznamehsaba.com

rooznamehsaba

تهران خیابان آیت‌الله منعی کوچه خجسته منش بلاک ۵
تلفن: ۶۰۲۲۲۲۲۲ ۷۷۵۸۲۴۲۵ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران
توزیع: نشر گستر امروز

«زینال بندری»

اقتباسی پارودی از «دایی قاسم»

سینمای ایران در اوان دهه ۶۰ و در بوجوه جنگ تحمیلی عراق علیه کشورمان دوران خاصی را پشت سر می‌گذاشت. از یک سو سینمای دفاع مقدس بنابر مقتضیات ایجابی دهه ۱۳۶۰ رشد و گسترش چشمگیری داشت و از سوی دیگر سینمایی که به اتفاقات دوران طاغوت می‌پرداخت، با فاصله گرفتن از آن دوران سر و شکل منظمی به خود می‌گرفت. «تاراج» از آن دسته فیلم‌هایی بود که اوضاع نابسامان فرهنگی-اجتماعی ایران در دوران حکومت پهلوی را به خوبی نمایان می‌ساخت. این فیلم آشکارا به دخالت دربار حکومت پهلوی در ترانزیت مواد مخدر می‌پرداخت و شخصیت «لشر ف پهلوی» به عنوان سردمدار این جنایت در قالب زنی که ریاست کل ماجرای قاجاق مواد مخدر را بر عهده داشت به تصویر درآمده بود. اما شخصیت «زینال بندری» قاجاقچی تریاک که پس از درگیری با نیروهای ژاندارمری و قتل یکی از ژاندارم‌ها به دام آن‌ها می‌افتد و با دسیسه همین زنجیره ترانزیت مواد مخدر از اعدام نجات پیدا می‌کند تا برای ترویج هر وین در ایران و بین نوجوانان زیر ۱۴ سال بازاریابی کند از کجا به ذهن ایرج قادری خطور کرد؟ واضح است که شخصیت «زینال بندری» در «تاراج» اقتباسی پارودی از کاراکتر «دایی قاسم» فروشنده عمده مواد مخدر دهه‌های ۴۰ و ۵۰ خورشیدی بود. پس از اختلافات لشر ف با سپهبد علی رزم‌آرا، او دستور دستگیری فروشنده‌ها و قاجاقچیان جزء مواد مخدر صادر و تعدادی از آن‌ها اعدام می‌شوند. این اتفاق نیز در فیلم «تاراج» به تصویر کشیده شده و «زینال بندری» نیز در لو دادن آن‌ها نقش به‌سزایی ایفا می‌کند. هر چند دایی قاسم هم‌دلی شباهتی به شمایل «زینال بندری» نداشت و همواره کت و شلوار و کروات فاخرش زینت‌دهنده‌ی همان و نهان‌بند بود اما این اقتباسی پارودی، شخصیت جاودان «زینال بندری» را به سینمای ایران هدیه کرد.

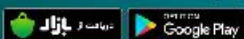
خرید بسته
پرداخت قبض

بهتره!

اوانو
ewano

هواداری با

www.ewano.app

کارت به کارت

خرید شارژ